

УДК 338.124.4

Жукровський І. – ст.гр. БФ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ У 2008-2009РР

Науковий керівник: к.е.н, доцент Артеменко Л.Б.

Вивчення світогосподарських криз необхідно для більш чіткого розуміння процесів, що відбуваються в світовому господарстві в процесі еволюції.

Можна виділити тринадцять основних причин кризи в Україні а саме: 1)- за даними Держкомстату - протягом 2006-2007 років в Україні чітко простежувалось зростання цін виробників, яке на кінець 2007 року становило майже 15%. Це дало «вхідні» відсотки інфляції на споживчому ринку в 2008 році; 2)- «інфляція росту». В Україні у 2005-2008 роках відбувалося економічне зростання. У таких умовах значно зростає попит на метал, деревину, цемент, енергоресурси, землю, і на гроші (високі ставки за кредитами); 3)- зростання доходів населення у 2007 році і поступове поживлення споживчого попиту; 4)- значне поживлення споживчого кредитування у попередні роки, яке призвело до «розігрівання» платоспроможного попиту. Тим самим банки підштовхнули споживчі настрої населення яке масово кинулося в банки знімати заощадження та переводити їх у іноземну валюту в очікуванні зниження курсу гривні, тим самим призводячи до ще більшого його падіння; 5)- зростання надходжень від «гастарбайтерів» з-за кордону; 6)- деяке сповільнення операцій на вторинному ринку житла. В Україні зростає кількість низько ліквідного житла, при цьому до цієї категорії потрапляє житло, яке ще три роки тому було високоліквідним. Такі процеси призводять до зростання заощаджень у потенційних покупців житла; 7)- зменшення контрабандних поставок в Україну, це призводить до росту інфляції на кілька відсотків; 8)- суттєвий вплив тіньової економіки, що впливає на зменшення ВВП; 9)- неефективна діяльність Кабінету Міністрів, непрофесійна політика Національного банку України і уряду який не вжив необхідних заходів для підтримки економічного зростання та боротьби з інфляцією; 10)- зменшення інвестицій в основний капітал і значне збільшення податкового тиску на суб'єкти господарювання; 11)- різке зростання заощаджень, низькі процентні ставки в країнах з розвинутою економікою та вільне переміщення капіталу між цими країнами; 12)- інфляційні очікування. В Україні такий феномен спостерігається з початку 90-х: пришвидшення темпів зростання цін збільшує інфляційні очікування українців, які скуповують продукти харчування у великих кількостях, що ще більше розганяє інфляцію. На тлі інфляційних очікувань значна частина товаровиробників і ритейлерів необгрунтовано (спекулятивно) підвищують ціни; 13)- зволікання вітчизняного фінансового ринку у подоланні наслідків кризи що призвело до подальшого падіння його рейтингу, та недовіри до надійності банків.

У 2009 р. найскладніших випробувань зазнав промисловий комплекс України, у результаті чого падіння обсягу промислового виробництва досягло 21,9 % (рівень промислового виробництва повернувся на позначку 2003-2004 рр.), 2009 р. закінчився падінням ВВП на 15,1 %, інвестицій в основний капітал – на 65,1 %. Вперше за останні 10 років в економіці збитки підприємств перевищили прибутки на 31,6 млрд грн.

Актуальність даного аналізу полягає у тому, що визначення особливостей перебігу кризових явищ дає змогу окреслити державі напрями реалізації, економічної стратегії розвитку України.